

32003D0033

16.1.2003.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 11/27

PADOMES LĒMUMS
(2002. gada 19. decembris),
ar ko nosaka kritērijus un procedūras atkritumu pieņemšanai poligonos saskaņā ar Direktīvas 1999/31/EK
16. pantu un II pielikumu

(2003/33/EK)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 1999/31/EK (1999. gada 26. aprīlis) par atkritumu poligoniem ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 16. pantu un II pielikumu,

tā kā:

- (1) Atbilstoši Direktīvas 1999/31/EK 16. pantam Komisijai jāpieņem īpaši kritēriji un/vai testēšanas metodes un saistītās robežvērtības katrai poligonu kategorijai.
- (2) Jāparedz procedūra, lai noteiktu atkritumu pieņemamību poligonos.
- (3) Jānosaka robežvērtības un citi kritēriji atkritumiem, kurus pieņem dažādās poligonu kategorijās.
- (4) Jānosaka testēšanas metodes, kuras izmanto, lai noteiktu atkritumu pieņemamību poligonos.
- (5) No tehniskā viedokļa ir lietderīgi šī lēmuma pielikumā izklāstītos kritērijus un procedūras neattiecināt uz tiem ieguves rūpniecības radītajiem atkritumiem, kurus glabā uz vietas.
- (6) Jāpiešķir dalībvalstīm pietiekoši īss pārejas posms, lai tās izveidotu vajadzīgo sistēmu šī lēmuma piemērošanai, kā arī dalībvalstīm var būt nepieciešams vēl viens īss pārejas posms, lai nodrošinātu robežvērtību piemērošanu.
- (7) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi nav saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi komiteja, kura izveidota saskaņā ar 18. pantu Padomes Direktīvā 75/442/EEK (1975. gada

15. jūlijs) par atkritumiem ⁽²⁾. Tādējādi Padomei ir jāpieņem šie pasākumi saskaņā ar minētās direktīvas 18. panta 4. punktu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Šajā lēmumā nosaka kritērijus un procedūras atkritumu pieņemšanai poligonos atbilstoši Direktīvā 1999/31/EK un jo īpaši tās II pielikumā izklāstītajiem principiem.

2. pants

Dalībvalstis piemēro šī lēmuma pielikuma 1. iedaļā izklāstīto procedūru, lai noteiktu atkritumu pieņemamību poligonos.

3. pants

Dalībvalstis nodrošina, ka atkritumus pieņem poligonā tikai tad, ja tie atbilst attiecīgās poligonu kategorijas pieņemšanas kritērijiem, kas izklāstīti šī lēmuma pielikuma 2. iedaļā.

4. pants

Šī lēmuma pielikuma 3. iedaļā uzskaitītās paraugu ņemšanas un testēšanas metodes izmanto, lai noteiktu atkritumu pieņemamību poligonos.

⁽¹⁾ OV L 182, 16.7.1999., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 194, 25.7.1975., 39. lpp. Direktīva, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu 96/350/EK (OV L 135, 6.6.1996., 32. lpp.).

5. pants

Neierobežojot jau pastāvošos Kopienas tiesību aktus, šī lēmuma pielikumā izklāstītos kritērijus un procedūras nepiemēro atkritumiem, kas rodas, veicot derīgo izrakteņu izpēti, ieguvi, apstrādi un uzglabāšanu, kā arī izmantojot karjeras, ja tos glabā uz vietas. Ja nav konkrētu Kopienas tiesību aktu, dalībvalstis piemēro savus kritērijus un procedūras.

6. pants

Visus labojumus, kas vajadzīgi šī lēmuma turpmākai atjaunināšanai atbilstoši zinātnes un tehnikas attīstībai, piemēram, robežvērtību sarakstos iekļauto parametru koriģēšanu un/vai atkritumu pieņemšanas kritēriju un robežvērtību izveidi nebīstamo atkritumu poligonu papildu apakšskategorijās, pieņem Komisija, kurai palīdz komiteja, kas izveidota saskaņā ar Direktīvas 75/442/EEK 18. pantu.

7. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā 2004. gada 16. jūlijā.
2. Dalībvalstis piemēro šī lēmuma pielikuma 2. iedaļā izklāstītos kritērijus līdz 2005. gada 16. jūlijam.

8. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2002. gada 19. decembrī

Padomes vārdā —

priekšsēdētāja

M. FISCHER BOEL

PIELIKUMS

KRITĒRIJI UN PROCEDŪRAS ATKRITUMU PIEŅEMŠANAI POLIGONOS

Ievads

Šis pielikums nosaka vienotu atkritumu klasifikācijas un pieņemšanas procedūru atbilstoši Direktīvas 1999/31/EK par atkritumu poligoniem ("Poligonu direktīva") II pielikumam.

Saskaņā ar Līguma 176. pantu dalībvalstis drīkst paturēt spēkā vai ieviest daudz stingrākus aizsardzības pasākumus nekā tie, kas noteikti šajā pielikumā, ar noteikumu, ka šādi pasākumi ir saderīgi ar Līgumu. Par šādiem pasākumiem paziņo Komisijai. Tas varētu būt īpaši svarīgi attiecībā uz 2. iedaļā minētajām kadmija un dzīvsudraba robežvērtībām. Dalībvalstis var arī ieviest robežvērtības sastāvdaļām, kas nav minētas 2. iedaļā.

Šī pielikuma 1. iedaļa paredz procedūru, lai noteiktu atkritumu pieņemamību poligonos. Šī procedūra sastāv no pamatraksturojuma, atbilstības testēšanas un pārbaudes uz vietas, kā formulēts Poligonu direktīvas II pielikuma 3. iedaļā.

Šī pielikuma 2. iedaļa nosaka pieņemšanas kritērijus katrai poligonu kategorijai. Atkritumus var pieņemt poligonā tikai tad, ja tie atbilst attiecīgās poligonu kategorijas pieņemšanas kritērijiem, kā noteikts šī pielikuma 2. iedaļā.

Šā pielikuma 3. iedaļā ir uzskaitītas atkritumu paraugu ņemšanai un testēšanai izmantojamās metodes.

A papildinājums nosaka pazemes krātuvēm veicamo drošības novērtējumu.

B papildinājums ir informatīvs pielikums, kas sniedz pārskatu par šajā direktīvā pieejamajām poligonu iespējām un min nebīstamo atkritumu poligonu iespējamā iedalījuma apakškategorijās piemērus.

1. PROCEDŪRA ATKRITUMU PIEŅEMŠANAI POLIGONOS

1.1. Pamatraksturojums

Pamatraksturojums ir pirmais pasākums pieņemšanas procedūrā un, apkopojot visu vajadzīgo informāciju par atkritumu drošu apglabāšanu ilgtermiņā, veido atkritumu pilnu raksturojumu. Pamatraksturojums vajadzīgs katram atkritumu veidam.

1.1.1. Pamatraksturojuma uzdevumi

- a) Pamatinformācija par atkritumiem (veids un izcelsme, sastāvs, konsistence, izskalojamība un, ja nepieciešamas un pieejamas, citas raksturīgākās īpašības);
- b) pamatinformācija, lai izprastu atkritumu reakcijas poligonos un iespējas tos apstrādāt, kā noteikts Poligonu direktīvas 6. panta a) punktā;
- c) atkritumu novērtēšana salīdzinājumā ar robežvērtībām;
- d) galveno mainīgo lielumu (kritisko parametru) noteikšana atbilstības testēšanas vajadzībām un iespējas vienkāršot atbilstības testu (ievērojami samazinot mērāmo komponentu skaitu, taču tikai pēc vajadzīgās informācijas iesniegšanas). Raksturojums ļauj noteikt attiecību starp pamatraksturojumu un vienkāršotu testēšanas procedūru rezultātiem, kā arī atbilstības testu veikšanas biežumu.

Ja atkritumu pamatraksturojums liecina, ka atkritumi atbilst poligonu kategorijas kritērijiem, kā noteikts šī pielikuma 2. iedaļā, tad atkritumus uzskata par pieņemamiem šajā poligonu kategorijā. Ja tas tā nav, tad atkritumi nav pieņemami šajā poligonu kategorijā.

Atkritumu radītājs vai, viņa prombūtnes laikā, persona, kas atbildīga par atkritumu apsaimniekošanu, ir atbildīga par to, ka raksturojumā minētā informācija ir pareiza.

Apsaimniekotājs veic vajadzīgās informācijas uzskaiti laika posmā, kura ilgumu nosaka dalībvalsts.

1.1.2. *Pamatprasības atkritumu pamatraksturojumam*

- a) Atkritumu avots un izcelsme;
- b) informācija par procesu, kurā tiek radīti atkritumi (izejvielu un produktu apraksts un raksturojums);
- c) saskaņā ar Poligonu direktīvas 6. panta a) punktu piemērotās atkritumu apstrādes apraksts vai arī pamatojums, kāpēc šāda apstrāde nav vajadzīga;
- d) attiecīgā gadījumā, dati par atkritumu sastāvu un izskalošanas apstākļiem;
- e) atkritumu izskats (smaka, krāsa, fiziskās īpašības);
- f) kods atbilstoši Eiropas atkritumu sarakstam (Komisijas Lēmums 2001/118/EK) ⁽¹⁾;
- g) atkritumos izmesto spoguļu gadījumā — attiecībā uz bīstamajiem atkritumiem: attiecīgas bīstamās īpašības atbilstoši Padomes Direktīvas 91/689/EEK (1991. gada 12. decembris) par bīstamajiem atkritumiem ⁽²⁾ III pielikumam;
- h) informācija, lai pierādītu, ka uz atkritumiem neattiecas Poligonu direktīvas 5. panta 3. punkta izņēmumi;
- i) poligonu kategorija, kurā var pieņemt atkritumus;
- j) vajadzības gadījumā poligonā ievērojamā papildu piesardzība;
- k) pārbaude, lai noskaidrotu, vai atkritumus var pārstrādāt vai reģenerēt.

1.1.3. *Testēšana*

Atkritumi parasti ir jātestē, lai iegūtu iepriekš minēto informāciju. Papildus izskalošanas apstākļiem ir jāzina vai ar testēšanas palīdzību jānosaka atkritumu sastāvs. Pamatraksturojuma mērķiem izmantojamajos testos vienmēr jāiekļauj tie, kuri izmantojami atbilstības testēšanā.

Raksturojuma saturs, nepieciešamo laboratorijas testu apjoms un saistība starp pamatraksturojumu un atbilstības testu ir atkarīga no atkritumu veida. Var izšķirt:

- a) atkritumus, kuri regulāri rodas vienā un tajā pašā procesā;
- b) atkritumus, kas rodas neregulāri.

Raksturojumi, kas izklāstīti a) un b) punktā, sniedz informāciju, kuru var tieši salīdzināt ar attiecīgās poligonu kategorijas atkritumu pieņemšanas kritērijiem un, papildus tam, var sniegt informatīvu aprakstu (piem., par sadzīves atkritumu uzglabāšanas sekām).

- a) Atkritumi, kas regulāri rodas vienā un tajā pašā procesā

Tie ir konkrēti atkritumi ar noturīgām īpašībām, kuri regulāri rodas vienā un tajā pašā procesā, ja:

- ir labi zināms objekts un process, kurā rodas atkritumi, kā arī ir skaidri noteikti procesā izmantojamie izejmateriāli un pats process,
- objekta apsaimniekotājs sniedz visu vajadzīgo informāciju un informē poligona apsaimniekotāju par izmaiņām procesā (jo īpaši par izejmateriālu izmaiņām).

Process bieži vien notiek vienā objektā. Atkritumi var būt arī no dažādiem objektiem, ja tos var identificēt kā vienotu plūsmu ar kopējām pazīmēm zināmās robežās (piem., smagie pelni, kas paliek pāri pēc sadzīves atkritumu sadedzināšanas).

Pamatraksturojumu šiem atkritumiem veido 1.1.2. iedaļā uzskaitītās pamatprasības un jo īpaši šādas:

- atsevišķu atkritumu sastāvs,
- to raksturīgāko īpašību virkne un mainība,
- vajadzības gadījumā, atkritumu izskalojamība, kuru nosaka ar partijas izskalošanas testu un/vai ar perkolācijas testu un/vai ar pH atkarības testu,
- regulāra galveno mainīgo lielumu testēšana.

⁽¹⁾ OV L 47, 16.2.2001., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 377, 31.12.1991., 20. lpp. Direktīva, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 31/1994/EK (OV L 168, 2.7.1994., 28. lpp.).

Ja atkritumi rodas vienā un tajā pašā procesā dažādos objektos, jāsniedz informācija par novērtēšanas jomu. Tādējādi ir jāveic pietiekošs mērījumu skaits, lai parādītu atkritumu raksturīgāko īpašību virkni un mainību. Šos atkritumus var uzskatīt par raksturotiem un tos pakļauj tikai atbilstības testēšanai, ja vien nenotiek ievērojamas izmaiņas reģenerācijas procesā.

To atkritumu gadījumā, kas radušies vienā un tajā pašā procesā un vienā un tajā pašā objektā, mērījumu rezultāti var parādīt tikai nenozīmīgas izmaiņas atkritumu īpašībās salīdzinājumā ar attiecīgajām robežvērtībām. Šos atkritumus var uzskatīt par raksturotiem un tādējādi tos pakļauj tikai atbilstības testēšanai, ja vien nenotiek nozīmīgas izmaiņas reģenerācijas procesā.

Īpašības, kas piemīt atkritumiem no atkritumu sakraušanas vai sajaukšanas iekārtām, no atkritumu iekraušanas vietām vai jaukto atkritumu plūsmām no atkritumu savācējiem, var ievērojami atšķirties. Tas jāņem vērā pamatraksturojumā. Uz šādiem atkritumiem attiecas b) punkts.

b) Atkritumi, kas rodas neregulāri

Šie atkritumi rodas neregulāri vienā un tajā pašā procesā un vienā un tajā pašā objektā un neveido daļu no labi raksturotas atkritumu plūsmas. Jāraksturo katra partija, ko veido no šādiem atkritumiem. Pamatraksturojumā iekļauj šī raksturojuma pamatprasības. Tā kā jāraksturo katra radīto atkritumu partija, nav vajadzīga atbilstības testēšana.

1.1.4. *Gadījumi, kad nav vajadzīga testēšana*

Var iztikt bez pamatraksturojumam nepieciešamās testēšanas šādos gadījumos:

- a) atkritumi ir minēti to atkritumu sarakstā, kuriem nav vajadzīga testēšana, kā minēts šī pielikuma 2. iedaļā;
- b) visa pamatraksturojumam vajadzīgā informācija ir zināma un pienācīgi pamatota, lai pilnībā atbilstu kompetentās iestādes prasībām;
- c) daži atkritumu veidi, attiecībā uz kuriem ir grūti faktiski veikt testus vai nav pieejamas attiecīgas testēšanas procedūras un pieņemšanas kritēriji. Šis gadījums ir jāpamato un jādokumentē, iekļaujot iemeslus par to, kāpēc atkritumus uzskata par pieņemamiem šajā poligonu kategorijā.

1.2. **Atbilstības testēšana**

Ja atkritumus uzskata par pieņemamiem konkrētā poligonu kategorijā pamatojoties uz pamatraksturojumu atbilstoši 1. iedaļai, šos atkritumus tūlīt pēc tam pakļauj atbilstības testēšanai, lai noteiktu, vai tie atbilst pamatraksturojuma rezultātiem un attiecīgiem pieņemšanas kritērijiem, kā noteikts 2. iedaļā.

Atbilstības testēšanas uzdevums ir periodiski pārbaudīt atkritumu plūsmu, kas rodas regulāri.

Attiecīgie pārbaudāmie parametri ir noteikti pamatraksturojumā. Šiem parametriem jābūt saistītiem ar pamatraksturojuma informāciju; ir vajadzīga tikai kritisko parametru (galveno mainīgo lielumu) pārbaude, kā noteikts pamatraksturojumā. Testēšanai jāparāda, ka atkritumi atbilst kritisko parametru robežvērtībām.

Atbilstības testēšanā izmanto vienu vai vairākus tādus testus, ko izmanto pamatraksturojuma vajadzībām. Testēšana sastāv vismaz no partijas izskalošanas testa. Šim nolūkam izmanto 3. iedaļā uzskaitītās metodes.

Atkritumi, kas atbrīvoti no 1.1.4. iedaļas a) punktā un 1.1.4. iedaļas c) punktā minētajām pamatraksturojuma testēšanas prasībām, ir atbrīvoti arī no atbilstības testēšanas. Tomēr to atbilstība pamatraksturojuma informācijai jāpārbauda tādā veidā, kas nav saistīts ar testiem.

Atbilstības testēšanu veic vismaz reizi gadā un apsaimniekotājam jebkurā gadījumā jānodrošina, ka atbilstības testēšanu veic tik bieži un tādā apjomā, kā noteikts pamatraksturojumā.

Testēšanas rezultātu uzskaiti veic un glabā laika posmā, kura ilgumu nosaka dalībvalsts.

1.3. Pārbaude uz vietas

Katru poligonā nogādāto atkritumu kravu vizuāli pārbauda pirms un pēc izkraušanas. Pārbauda vajadzīgo dokumentāciju.

Atkritumiem, kurus glabā atkritumu radītājs savā poligonā, šo pārbaudi var veikt nosūtīšanas vietā.

Atkritumus var pieņemt poligonā, ja tie ir tie paši, uz kuriem attiecas pamatraksturojums un atbilstības testēšana, un tie ir aprakstīti pavaddokumentos. Ja tas tā nav, atkritumus nedrīkst pieņemt.

Dalībvalstis nosaka testēšanas prasības pārbaudei uz vietas, vajadzības gadījumā, iekļaujot ātro pārbaudes metodi.

Piegādes laikā periodiski ņem paraugus. Šos paraugus pēc atkritumu pieņemšanas glabā laika posmā, kura ilgumu nosaka dalībvalsts (ne mazāk kā viens mēnesis; skat. Poligonu direktīvas 11.panta b) punktu).

2. ATKRITUMU PIEŅEMŠANAS KRITĒRIJI

Šajā iedaļā izklāstīti kritēriji atkritumu pieņemšanai katrā no poligonu kategorijām, ieskaitot kritērijus atkritumu pieņemšanai pazemes krātuvēs.

Dažos gadījumos ir pieļaujamas līdz trīs reizes augstākas robežvērtības konkrētiem parametriem, kas uzskaitīti šajā iedaļā (izņemot izšķīdušu organisko oglekli (DOC) 2.1.2.1, 2.2.2, 2.3.1. un 2.4.1. iedaļā, BTEX, PCB un minerāleļļu 2.1.2.2. iedaļā, kopējo organisko oglekli (TOC) un pH 2.3.2. iedaļā un zudumus aizdedzinot (LOI) un/vai TOC 2.4.2. iedaļā, kā arī ierobežojot iespējamo TOC robežvērtību pieaugumu 2.1.2.2. iedaļā līdz ne vairāk kā divām reizēm), ja:

- kompetentā iestāde izsniedz saņēmējpoligonam atļauju pieņemt konkrētus atkritumus, katru gadījumu izskatot atsevišķi un ņemot vērā poligona un tā apkārtnes īpašības, un
- emisijas (ieskaitot infiltrātu) no poligona, ņemot vērā šajā iedaļā minēto konkrēto parametru ierobežojumus un saskaņā ar riska novērtējumu, neradis papildu draudus videi.

Dalībvalstis ziņo Komisijai par to atļauju skaitu, kas gadā izsniegtas saskaņā ar šo noteikumu. Ziņojumus nosūta Komisijai ik pēc trīs gadiem kā daļu no ziņojuma par Poligonu direktīvas īstenošanu saskaņā ar tās 15. pantā noteiktajām specifikācijām.

Dalībvalstis nosaka kritērijus atkritumu atbilstībai šajā iedaļā izklāstītajām robežvērtībām.

2.1. Kritēriji inertu atkritumu poligoniem

2.1.1. To atkritumu saraksts, kuri ir pieņemami inerto atkritumu poligonos bez testēšanas

Atkritumi turpmāk norādītajā šajā sarakstā ir uzskatāmi par atbilstošiem Poligonu direktīvas 2. panta e) punktā minētās inerto atkritumu definīcijas kritērijiem un 2.1.2. iedaļā uzskaitītajiem kritērijiem. Šos atkritumus var pieņemt inerto atkritumu poligonā bez testēšanas.

Atkritumiem jāveido viena plūsma (tikai no viena avota), kas sastāv no viena veida atkritumiem. Dažādus atkritumus, kas minēti sarakstā, var pieņemt kopā ar noteikumu, ka tie ir no viena un tā paša avota.

Ja pastāv aizdomas par piesārņojumu (vai nu pēc vizuālas pārbaudes, vai arī zinot atkritumu izcelsmi), jāpiemēro testēšana vai jāatsakās pieņemt atkritumus. Ja sarakstā uzskaitītie atkritumi ir piesārņoti vai satur citus materiālus vai vielas, piemēram, metālus, azbestu, plastmasas, ķimikālijas utt., tādā apjomā, kas attiecīgi palielina ar atkritumiem saistītu risku, lai pamatotu to apglabāšanu citās poligonu kategorijās, šos atkritumus nevar pieņemt inerto atkritumu poligonā.

Ja pastāv šaubas par to, vai atkritumi atbilst inerto atkritumu definīcijai saskaņā ar Poligonu direktīvas 2. panta e) punktu un šī pielikuma 2.1.2. iedaļā uzskaitītajiem kritērijiem, vai arī ir šaubas par atkritumu piesārņojuma neesamību, jāpiemēro testēšana. Šim nolūkam izmanto 3. iedaļā uzskaitītās metodes.

Eiropas atkritumu kods (EWC)	Apraksts	Ierobežojumi
1011 03	Stikla šķiedras atkritumi	Tikai bez organiskām saistvielām
1501 07	Stikla tara, stikls	
1701 01	Betons	Tikai atlasītie būvdarbos un ēku nojaukšanā radušies atkritumi (*)
1701 02	Ķieģeļi	Tikai atlasītie būvdarbos un ēku nojaukšanā radušies atkritumi (*)
1701 03	Flīzes, dakstiņi un keramika	Tikai atlasītie būvdarbos un ēku nojaukšanā radušies atkritumi (*)
1701 07	Betona, ķieģeļu, flīžu, dakstiņu un keramikas maisījumi	Tikai atlasītie būvdarbos un ēku nojaukšanā radušies atkritumi (*)
1702 02	Stikls	
1705 04	Augsne un akmeņi	Izņemot augsnes virskārtu un kūdru; izņemot augsni un akmeņus no piesārņotām vietām
1912 05	Stikls	
2001 02	Stikls	Tikai atsevišķi savākts stikls
2002 02	Augsne un akmeņi	Tikai no dārzu un parku atkritumiem; izņemot augsnes virskārtu un kūdru

(*) Atlasītie būvdarbos un ēku nojaukšanā radušies atkritumi: ar zemu cita veida materiālu saturu (piemēram, metāli, plastmasas, augsne, organiskās vielas, koksne, gumija u.c.). Jābūt zināmai atkritumu izcelsmei.

- Nepieņem būvdarbos un ēku nojaukšanā radušos atkritumus no celtnēm, kas piesārņoti ar bīstamām neorganiskām vai organiskām vielām, piemēram, sakarā ar ražošanas procesu celtnē, augsnes piesārņošanu, pesticīdu vai citu bīstamu vielu glabāšanu un izmantošanu utt., ja vien nav skaidri zināms, ka nojauktā celtnē nebija ievērojami piesārņota.
- Nepieņem būvdarbos un ēku nojaukšanā radušos atkritumus no celtnēm, kas tika apstrādātas, pārklātas vai krāsotas ar materiāliem, kas satur lielus daudzumus bīstamu vielu.

Atkritumus, kas nav uzskaitīti šajā sarakstā, pakļauj testēšanai, kā noteikts saskaņā ar 1. iedaļu, lai noteiktu, vai tie atbilst inerto atkritumu poligonos pieņemamo atkritumu kritērijiem, kā noteikts 2.1.2. iedaļā.

2.1.2. Inerto atkritumu poligonos pieņemamo atkritumu robežvērtības

2.1.2.1. Izskalošanas robežvērtības

Turpmāk minētās izskalošanas robežvērtības piemēro inerto atkritumu poligonos pieņemamajiem atkritumiem, un tos aprēķina pēc šķidro un cieto vielu attiecības (L/S) 2 l/kg vai 10 l/kg kopējā izplūdē un tieši izsaka mg/l attiecībā uz C_0 (pirmais perkolācijas testa eluāts — $L/S = 0,1$ l/kg). Dalībvalstis nosaka, kuras testēšanas metodes (skat. 3. iedaļu) un tabulā minētās atbilstošās robežvērtības jāizmanto.

Sastāvdaļa	$L/S = 2$ l/kg	$L/S = 10$ l/kg	C_0 (perkolācijas tests)
	mg/kg (sausna)	mg/kg (sausna)	mg/l
As	0,1	0,5	0,06
Ba	7	20	4
Cd	0,03	0,04	0,02
Cr (kopējais)	0,2	0,5	0,1

Sastāvdaļa	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolācijas tests)
	mg/kg (sausna)	mg/kg (sausna)	mg/l
Cu	0,9	2	0,6
Hg	0,003	0,01	0,002
Mo	0,3	0,5	0,2
Ni	0,2	0,4	0,12
Pb	0,2	0,5	0,15
Sb	0,02	0,06	0,1
Se	0,06	0,1	0,04
Zn	2	4	1,2
Hlorīds	550	800	460
Fluorīds	4	10	2,5
Sulfāts	560 (*)	1 000 (*)	1 500
Fenola indekss	0,5	1	0,3
DOC (**)	240	500	160
TDS (***)	2 500	4 000	—

(*) Ja atkritumi neatbilst šīm sulfāta robežvērtībām, tos jāprojām var uzskatīt par atbilstošiem pieņemšanas kritērijiem, ja izskalošanas testā netiek pārsniegta kāda no šādām robežvērtībām: 1 500 mg/l kā C₀ pie L/S = 0,1 l/kg un 6 000 mg/kg pie L/S = 10 l/kg. Būs jāizmanto perkolācijas tests, lai noteiktu robežvērtību pie L/S = 0,1 l/kg saskaņā ar sākotnējiem līdzsvara nosacījumiem, tā kā robežvērtību pie L/S = 10 l/kg var noteikt vai nu ar partijas izskalošanas testu, vai ar perkolācijas testu atbilstoši nosacījumiem, kas tuvi vietējam līdzsvaram.

(**) Ja atkritumu pašu pH vērtība neatbilst šīm DOC robežvērtībām, tos var arī pārbaudīt pie L/S = 10 l/kg un pH no 7,5 līdz 8,0. Atkritumus var uzskatīt par atbilstošiem DOC pieņemšanas kritērijiem, ja šīs noteikšanas rezultāts nepārsniedz 500 mg/kg. (Ir pieejams tādas metodes projekts, kuras pamatā ir prEN 14429).

(***) Var izmantot kopējo izšķīdušo cietvielu (TDS) robežvērtības kā alternatīvu sulfāta un hlorīda robežvērtībām.

2.1.2.2. Organisko vielu parametru kopējā satura robežvērtības

Papildus 2.1.2.1. iedaļā minētajām izskalošanas robežvērtībām, inertajiem atkritumiem jāatbilst šādām papildu robežvērtībām:

Parametrs	Robežvērtība mg/kg
TOC (kopējais organiskā oglekļa daudzums)	30 000 (*)
BTEX (benzols, toluols, etilbenzols un ksiloli)	6
PCB (polihlorēts bifenils, 7 radniecīgas vielas)	1
Minerāleļļa (C10 — C40)	500
PAH (policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži)	Dalībvalstis nosaka robežvērtību

(*) Attiecībā uz augsni kompetentā iestāde var pieļaut augstāku robežvērtību ar noteikumu, ka DOC 500 mg/kg robežvērtību sasniedz pie L/S = 10 l/kg vai nu pie augsnes pašas pH, vai arī pie pH vērtības no 7,5 līdz 8,0.

2.2. Kritēriji nebīstamo atkritumu poligoniem

Dalībvalstis var izveidot nebīstamo atkritumu poligonu apakškategorijas.

Robežvērtības šajā pielikumā ir noteiktas tikai tiem nebīstamajiem atkritumiem, kuri ir apglabāti vienā nodalījumā ar stabiliem, nereaģējošiem bīstamajiem atkritumiem.

2.2.1. Atkritumi, kas pieņemami nebīstamo atkritumu poligonos bez testēšanas

Tādus sadzīves atkritumus atbilstoši Poligonu direktīvas 2. panta b) punktam, kuri ir klasificēti kā nebīstami Eiropas atkritumu saraksta 20. nodaļā, atsevišķi savāktas mājsaimniecības atkritumu nebīstamās frakcijas un tādus pašus citas izcelsmes nebīstamus materiālus var pieņemt nebīstamo atkritumu poligonos bez testēšanas.

Atkritumus nevar pieņemt, ja tie saskaņā ar Poligonu direktīvas 6. panta a) punktu nav tikuši pakļauti iepriekšējai apstrādei vai ja tie ir piesārņoti tādā apjomā, kas attiecīgi palielina ar atkritumiem saistīto risku, lai pamatotu to apglabāšanu citos poligonos.

Tos nevar pieņemt nodalījumos, kur tiek pieņemti stabili, nereaģējoši bīstamie atkritumi atbilstoši Poligonu direktīvas 6. panta c) punkta iii) daļai.

2.2.2. Robežvērtības nebīstamajiem atkritumiem

Turpmāk minētās robežvērtības piemēro granulētiem nebīstamajiem atkritumiem, kurus pieņem tajā pašā nodalījumā, kurā pieņem stabilus, nereaģējošus bīstamos atkritumus, un tos aprēķina pie $L/S = 2$ l/kg un $L/S = 10$ l/kg kopējā izplūdē un tieši izsaka mg/l attiecībā uz C_0 (pirmajā perkolācijas testa eluātā uz $L/S = 0,1$ l/kg). Granulētie atkritumi iekļauj visus atkritumus, kas nav monolīti. Dalībvalstis nosaka, kuras testēšanas metodes (skat. 3. iedaļu) un tabulā minētās atbilstošās robežvērtības jāizmanto.

Sastāvdaļa	$L/S = 2$ l/kg	$L/S = 10$ l/kg	C_0 (perkolācijas tests)
	mg/kg (sausna)	mg/kg (sausna)	mg/l
As	0,4	2	0,3
Ba	30	100	20
Cd	0,6	1	0,3
Cr (kopējais)	4	10	2,5
Cu	25	50	30
Hg	0,05	0,2	0,03
Mo	5	10	3,5
Ni	5	10	3
Pb	5	10	3
Sb	0,2	0,7	0,15
Se	0,3	0,5	0,2
Zn	25	50	15
Hlorīds	10 000	15 000	8 500

Sastāvdaļa	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolācijas tests)
	mg/kg (sausna)	mg/kg (sausna)	mg/l
Fluorīds	60	150	40
Sulfāts	10 000	20 000	7 000
DOC (*)	380	800	250
TDS (**)	40 000	60 000	—

(*) Ja atkritumu pašu pH vērtība neatbilst DOC robežvērtībām, tos var arī pārbaudīt pie L/S = 10 l/kg un pH no 7,5 līdz 8,0. Atkritumus var uzskatīt par atbilstošiem DOC pieņemšanas kritērijiem, ja šis noteikšanas rezultāts nepārsniedz 800 mg/kg. (Ir pieejams tādas metodes projekts, kuras pamatā ir prEN 14429).

(**) Var izmantot kopējo izšķīdušo cietvielu (TDS) robežvērtības kā alternatīvu sulfāta un hlorīda robežvērtībām.

Dalībvalstis izveido kritērijus monolītajiem atkritumiem, lai nodrošinātu tādu pašu vides aizsardzības līmeni, kādu sasniedz ar iepriekš minētajām robežvērtībām.

2.2.3. Ģipša atkritumi

Nebīstamie materiāli uz ģipša bāzes jāapglabā tikai nebīstamo atkritumu poligonu nodalījumos, kur nepieņem bioloģiski noārdāmos atkritumus. Pielikuma 2.3.2. un 2.3.1. iedaļā minētās TOC un DOC robežvērtības piemēro atkritumiem, kurus apglabā kopā ar materiāliem uz ģipša bāzes.

2.3. Kritēriji bīstamajiem atkritumiem, kurus pieņem bīstamo atkritumu poligonos saskaņā ar 6. panta c) punkta iii) daļu

“Stabils un nereaģējošs” nozīmē to, ka atkritumu izskalošanas apstākļi nelabvēlīgi nemainīsies ilgtermiņā atbilstoši poligona plānojuma nosacījumiem vai paredzamiem negadījumiem:

- pašos atkritumos (piemēram, bioloģiskās noārdīšanās ceļā),
- apkārtējās vides apstākļu ilgtermiņa ietekmē (piemēram, ūdens, gaiss, temperatūra, mehāniskais spiediens),
- citu atkritumu ietekmē (ieskaitot tādus atkritumu produktus, kā infiltrāti un gāzes).

2.3.1. Izskalošanas robežvērtības

Turpmāk minētos izskalošanas robežvērtības piemēro granulētiem bīstamajiem atkritumiem, kurus pieņem nebīstamo atkritumu poligonos, un tos aprēķina pie L/S = 2 un L/S = 10 l/kg kopējā izplūdē un tieši izsaka mg/l attiecībā uz C₀ (pirmajā perkolācijas testa eluātā pie L/S = 0,1 l/kg). Granulētie atkritumi iekļauj visus atkritumus, kas nav monolīti. Dalībvalstis nosaka, kuras testēšanas metodes un tabulā minētās atbilstošās robežvērtības jāizmanto.

Sastāvdaļa	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolācijas tests)
	mg/kg (sausna)	mg/kg (sausna)	mg/l
As	0,4	2	0,3
Ba	30	100	20
Cd	0,6	1	0,3
Cr (kopējais)	4	10	2,5

Sastāvdaļa	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolācijas tests)
	mg/kg (sausna)	mg/kg (sausna)	mg/l
Cu	25	50	30
Hg	0,05	0,2	0,03
Mo	5	10	3,5
Ni	5	10	3
Pb	5	10	3
Sb	0,2	0,7	0,15
Se	0,3	0,5	0,2
Zn	25	50	15
Hlorīds	10 000	15 000	8 500
Fluorīds	60	150	40
Sulfāts	10 000	20 000	7 000
DOC (*)	380	800	250
TDS (**)	40 000	60 000	—

(*) Ja atkritumu pašu pH vērtība neatbilst DOC robežvērtībām, tos var arī pārbaudīt pie L/S = 10 l/kg un pH no 7,5 līdz 8,0. Atkritumus var uzskatīt par atbilstošiem DOC pieņemšanas kritērijiem, ja šis noteikšanas rezultāts nepārsniedz 800 mg/kg. (Ir pieejams tādas metodes projekts, kuras pamatā ir prEN 14429).

(**) Var izmantot kopējo izšķīdušo cietvielu (TDS) robežvērtības kā alternatīvu sulfāta un hlorīda robežvērtībām.

Daļibvalstis izveido kritērijus monolītajiem atkritumiem, lai nodrošinātu tādu pašu vides aizsardzības līmeni, kāds sasniegts ar iepriekš minētajām robežvērtībām.

2.3.2. Citi kritēriji

Papildus 2.3.1. iedaļā minētajām izskalošanas robežvērtībām, granulētiem atkritumiem jāatbilst šādiem papildu kritērijiem:

Parametrs	Robežvērtība
TOC (kopējais organiskais ogleklis)	5 % (*)
pH	Vismaz 6
ANC (skābes neutralizēšanas spēja)	Jānovērtē

(*) Ja šī robežvērtība nav iegūta, tad kompetentā iestāde var pieļaut augstāku robežvērtību ar noteikumu, ka DOC 800 mg/kg robežvērtību sasniedz pie L/S = 10 l/kg vai nu pie materiāla paša pH, vai arī pie pH vērtības no 7,5 līdz 8,0.

Daļibvalstis nosaka kritērijus, lai nodrošinātu, ka atkritumiem ir pietiekama fizikālā stabilitāte un izturība.

Daļibvalstis ievieš kritērijus, lai nodrošinātu, ka bīstamie monolītie atkritumi ir stabili un nereaģējoši pirms pieņemšanas nebīstamo atkritumu poligonā.

2.3.3. *Azbesta atkritumi*

Celtniecības materiālus, kas satur azbestu un citus atbilstošus azbesta atkritumus, bez testēšanas var apglabāt nebīstamo atkritumu poligonos saskaņā ar Poligonu direktīvas 6. panta c) punkta iii) daļu.

Poligoniem, kas pieņem azbestu saturošus celtniecības materiālus vai citus atbilstošus azbesta atkritumus, jāatbilst šādām prasībām:

- atkritumi nesatur citas bīstamas vielas, izņemot saistīto azbestu un azbestšķiedras, kas saistītas ar saistvielu vai iepakotas plastmasā,
- poligons pieņem tikai azbestu saturošus celtniecības materiālus un citus atbilstošus azbesta atkritumus. Šos atkritumus var arī apglabāt nebīstamo atkritumu poligona atsevišķā nodalījumā, ja šis nodalījums ir pietiekoši noslēgts,
- lai izvairītos no šķiedru izplatīšanās, atkritumu uzglabāšanas teritoriju katru dienu un pirms katras presēšanas darbības pārklāj ar piemērotu materiālu un, ja atkritumi nav iepakoti, tos regulāri apsmidzina,
- lai izvairītos no šķiedru izplatīšanās, poligonam/nodalījumam uzklāj noslēdzošo virsējo pārsegu,
- neveic tādus darbus poligonā/nodalījumā, kuru rezultātā var izplūst azbestšķiedras (piem., caurumu urbšana),
- pēc poligona slēgšanas saglabā poligona/nodalījuma atrašanās vietas plānu, kurā ir norādīts, ka tur tiek glabāti azbesta atkritumi,
- veic attiecīgus pasākumus, lai ierobežotu iespējamo zemes izmantojumu pēc poligona slēgšanas un izvairītos no cilvēku saskarsmes ar atkritumiem.

Poligoniem, kas pieņem tikai azbestu saturošus celtniecības materiālus, Poligonu direktīvas I pielikuma 3.2. un 3.3. punktā noteiktās prasības var samazināt, ja ir izpildītas iepriekš minētās prasības.

2.4. **Kritēriji atkritumiem, kurus pieņem bīstamo atkritumu poligonos**2.4.1. *Izskalošanas robežvērtības*

Turpmāk minētās robežvērtības piemēro granulētiem atkritumiem, kurus pieņem bīstamo atkritumu poligonos, un tos aprēķina pie $L/S = 2$ l/kg un $L/S = 10$ l/kg kopējā izplūdē un tieši izsaka mg/l attiecībā uz C_0 (pirmajā perkolācijas testa eluātā pie $L/S = 0,1$ l/kg). Granulētie atkritumi iekļauj visus atkritumus, kas nav monolīti. Dalībvalstis nosaka, kuras testēšanas metodes un tabulā minētās atbilstošās robežvērtības jāizmanto.

Sastāvdaļa	$L/S = 2$ l/kg	$L/S = 10$ l/kg	C_0 (perkolācijas tests)
	mg/kg (sausna)	mg/kg (sausna)	mg/l
As	6	25	3
Ba	100	300	60
Cd	3	5	1,7
Cr (kopējais)	25	70	15
Cu	50	100	60
Hg	0,5	2	0,3
Mo	20	30	10
Ni	20	40	12
Pb	25	50	15

Sastāvdaļa	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolācijas tests)
	mg/kg (sausna)	mg/kg (sausna)	mg/l
Sb	2	5	1
Se	4	7	3
Zn	90	200	60
Hlorīds	17 000	25 000	15 000
Fluorīds	200	500	120
Sulfāts	25 000	50 000	17 000
DOC (*)	480	1 000	320
TDS (**)	70 000	100 000	—

(*) Ja atkritumu pašu pH vērtība neatbilst DOC robežvērtībām, tos var arī pārbaudīt pie L/S = 10 l/kg un pH no 7,5 līdz 8,0. Atkritumus var uzskatīt par atbilstošiem DOC pieņemšanas kritērijiem, ja šis noteikšanas rezultāts nepārsniedz 1 000 mg/kg. (Ir pieejams tādas metodes projekts, kuras pamatā ir prEN 14429).

(**) Var izmantot kopējo izšķīdušo cietvielu (TDS) robežvērtības kā alternatīvu sulfāta un hlorīda robežvērtībām.

Dalībvalstis nosaka kritērijus monolītajiem atkritumiem, lai nodrošinātu tādu pašu vides aizsardzības līmeni, kāds sasniegts ar iepriekš minētajām robežvērtībām.

2.4.2. Citi kritēriji

Papildus 2.4.1. iedaļā minētajām izskalošanas robežvērtībām, bīstamajiem atkritumiem jāatbilst šādiem papildkritērijiem:

Parametrs	Robežvērtība
LOI (*)	10 %
TOC (*)	6 % (**)
ANC (skābes neutralizēšanas spēja)	Jānovērtē

(*) Jāizmanto vai nu LOI, vai arī TOC.

(**) Ja šī robežvērtība nav sasniegta, tad kompetentā iestāde var pieļaut augstāku robežvērtību ar noteikumu, ka DOC 1 000 mg/kg robežvērtību sasniedz pie L/S = 10l/kg vai nu pie materiāla paša pH, vai arī pie pH vērtības no 7,5 līdz 8,0.

2.5. Kritēriji pazemes krātuvēm

Lai pieņemtu atkritumus pazemes krātuvēs, ir jāveic konkrētās vietas drošības novērtējums, kā noteikts A pielikumā. Atkritumus var pieņemt tikai tad, ja tie atbilst konkrētās vietas drošības novērtējumam.

Inerto atkritumu pazemes krātuvēs var pieņemt tikai tos atkritumus, kas atbilst 2.1. iedaļā noteiktajiem kritērijiem.

Nebīstamo atkritumu pazemes krātuvēs var pieņemt tikai tos atkritumus, kas atbilst 2.2. iedaļā vai 2.3. iedaļā noteiktajiem kritērijiem.

Bīstamo atkritumu pazemes krātuvēs atkritumus var pieņemt tikai tad, ja tie atbilst konkrētās vietas drošības novērtējumam. Šajā gadījumā nepiemēro 2.4. iedaļā noteiktos kritērijus. Tomēr, atkritumiem piemēro pieņemšanas procedūru, kā noteikts 1. iedaļā.

3. PARAUGU ŅEMŠANAS UN TESTĒŠANAS METODES

Paraugu ņemšanu un testus pamatraksturojuma un atbilstības testēšanas vajadzībām veic neatkarīgas un kvalificētas personas un iestādes. Laboratorijām ir pieredze atkritumu testēšanā un analīžu veikšanā, un tām ir efektīva kvalitātes nodrošināšanas sistēma.

Dalībvalstis var nolemt, ka:

1. Paraugu ņemšanu var veikt atkritumu radītāji vai apsaimniekotāji saskaņā ar nosacījumu, ka pietiekoša neatkarīgu un kvalificētu personu vai iestāžu pārraudzība nodrošina šajā lēmumā noteikto mērķu sasniegšanu;
2. Atkritumu testēšanu var veikt atkritumu radītāji vai apsaimniekotāji, ja viņi ir izveidojuši atbilstošu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, ieskaitot periodisku neatkarīgu testēšanu.

Kamēr CEN standarts nav pieejams kā formālais EN standarts, dalībvalstis izmanto vai nu savus standartus vai procedūras, vai arī CEN standarta projektu, ja tas ir sasniedzis prEN statusu.

Izmanto šādas metodes:

Paraugu ņemšana

Atkritumu paraugu ņemšanas (pamatraksturojuma, atbilstības testēšana un pārbaudes uz vietas) vajadzībām izveido paraugu ņemšanas plānu saskaņā ar CEN pašreiz izstrādāto paraugu ņemšanas standarta 1. daļu.

Atkritumu vispārējās īpašības

EN 13137 TOC noteikšana atkritumos, dūņās un nogulsnēs

prEN 14346 Sausnas aprēķināšana, nosakot sausos pārpalikumus vai ūdens saturu

Izskalošanas testēšana

prEN 14405 Izskalošanas apstākļu pārbaude — Augšupejošās plūsmas perkolācijas tests (neorganisko sastāvdaļu augšupejošās plūsmas perkolācijas tests)

EN 12457/1–4 Izskalošana — Atbilstības testēšana, izskalojot granulētos atkritumus un dūņas:

1. daļa: L/S = 2 l/kg, daļiņas izmērs < 4 mm
2. daļa: L/S = 10 l/kg, daļiņas izmērs < 4 mm
3. daļa: L/S = 2 l/kg un 8 l/kg, daļiņas izmērs < 4 mm
4. daļa: L/S = 10 l/kg, daļiņas izmērs < 10 mm

Neapstrādāto atkritumu šķīdināšanas stadija

EN 13657 Šķīdināšanas stadija elementu *aqua regia* šķīstošās daļas turpmākai noteikšanai (cieto atkritumu daļējas šķīdināšanas stadija pirms elementārās analīzes, nešķeļot silikātu saistvielu)

EN 13656 Mikroviļņu stimulēta šķīdināšanas stadija ar fluorūdeņražskābes (HF), slāpekļskābes (HNO₃) un sālsskābes (HCl) maisījumu elementu turpmākai noteikšanai (cieto atkritumu kopējā šķīdināšanas stadija pirms elementārās analīzes)

Analīze

ENV 12506 Eluātu analīze — pH, As, Ba, Cd, Cl, Co, Cr, CrVI, Cu, Mo, Ni, NO₂, Pb, kopējā S, SO₄, V un Zn noteikšana (cieto atkritumu un/vai to eluātu neorganisko sastāvdaļu analīze; lielākie elementi, mazākie elementi un mikroelementi)

ENV 13370 Eluātu analīze — amonija, AOX, vadītspējas, Hg, fenola indeksa, TOC, viegli atbrīvojamā CN, F noteikšana (cieto atkritumu un/vai to eluātu (anjonu) neorganisko sastāvdaļu analīze)

prEN 14039 Ogļūdeņraža satura noteikšana C10 — C40 diapazonā ar gāzu hromatogrāfijas palīdzību

Šo sarakstu groza, līdzko ir pieejami vairāki CEN standarti.

Testu un analīžu vajadzībām, kurām (vēl) nav pieejamas CEN metodes, jāizmanto kompetento iestāžu apstiprinātas metodes.

A papildinājums

DROŠĪBAS NOVĒRTĒJUMS ATKRITUMU PIENĒMŠANAI PAZEMES KRĀTUVĒS

1. DROŠĪBAS PRINCIPI PAZEMES KRĀTUVĒM: VISU VEIDU KRĀTUVES

1.1. Ģeoloģisko šķēršļu nozīme

Atkritumu izolācija no biosfēras ir atkritumu galīgās apglabāšanas pazemes krātuvēs galvenais mērķis. Atkritumi, ģeoloģiskie šķēršļi un iedobumi, ieskaitot visas tehnoloģiskās iekārtas, veido sistēmu, kam kopā ar visiem citiem tehniskiem aspektiem jāatbilst attiecīgām prasībām.

Ūdens pamatdirektīvas (2000/60/EK) prasības var izpildīt tikai tad, ja pierāda objekta ilgtermiņa drošību (skat. 1.2.7. iedaļu). Direktīvas 2000/60/EK 11. panta 3. punkta j) apakšpunktā ir vispārīgs aizliegums attiecībā uz piesārņojošo vielu tiešu izplūdi gruntsūdeņos. Dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) daļu jāveic pasākumi, lai novērstu gruntsūdeņu visu struktūru statusa samazināšanos.

1.2. Konkrētās vietas riska novērtējums

Riska novērtēšanai jāņem vērā:

- apdraudējumi (šajā gadījumā uzglabātie atkritumi),
- uztvērēji (šajā gadījumā biosfēra un, iespējams, gruntsūdeņi),
- izplatīšanās ceļi, pa kuriem vielas no atkritumiem var sasniegt biosfēru, un
- to vielu ietekmes novērtējums, kas var sasniegt biosfēru.

Pienēmšanas kritērijus pazemes krātuvēm jāatvasina, *inter alia*, no pamatīza analīzes, tādējādi apstiprinot, ka Poligonu direktīvas I pielikumā (izņemot I pielikuma 2., 3., 4. un 5. punktu) norādītie konkrētās vietas nosacījumi nav būtiski.

Pienēmšanas kritērijus pazemes krātuvēm var iegūt tikai ņemot vērā vietējos apstākļus. Tādēļ krātuves izveidei vajadzīgs noslāņojuma atbilstības pierādījums, t.i., izolācijas riska novērtējums, ņemot vērā atkritumu, tehnoloģisko iekārtu, iedobumu un pamatīza kopējo sistēmu.

Objekta konkrētās vietas riska novērtējums jāveic gan tā darbības fāzē, gan pēc darbības. Ar šo novērtējumu palīdzību var izstrādāt vajadzīgos kontroles un drošības pasākumus un izveidot pienēmšanas kritērijus.

Sagatavo integrētu darbības novērtējuma analīzi, iekļaujot šādas sastāvdaļas:

1. Ģeoloģiskais novērtējums;
2. Ģeomehāniskais novērtējums;
3. Hidroģeoloģiskais novērtējums;
4. Ģeokīmiskais novērtējums;
5. Ietekmes uz biosfēru novērtējums;
6. Darbības fāzes novērtējums;
7. Ilgtermiņa novērtējums;
8. Visu konkrētajā vietā esošo virszemes iekārtu ietekmes novērtējums.

1.2.1. Ģeoloģiskais novērtējums

Ir vajadzīga vietas ģeoloģiskās vides pilnīga izpēte vai informācija par to. Tajā iekļauta iežu veida, augsnes un topogrāfijas izpēte un analīze. Ģeoloģiskajam novērtējumam jāparāda vietas atbilstība pazemes krātuves izveidei. Tajā jāiekļauj visu apkārtesošajos ģeoloģiskajos noslāņojumos esošo bojājumu vai plaisu atrašanās vieta, to biežums un struktūra, kā arī iespējamo seismisko darbību ietekme uz šīm struktūrām. Jāapsver arī citas pazemes krātuvju atrašanās vietas.

1.2.2. Ģeomehāniskais novērtējums

Iedobumu stabilitāti jāaplēcina ar atbilstošas izpētes un prognožu palīdzību. Šajā novērtējamā jāiekļauj arī uzglabātie atkritumi. Procesi sistemātiski jāanalizē un jādokumentē.

Jāaplēcina šādi fakti:

1. Iedobumu veidošanās laikā un pēc tam nav paredzamas tādas būtiskas deformācijas pašos iedobumos vai zemes virspusē, kas var traucēt pazemes krātuves darbību vai radīt izplatīšanās ceļu no pazemes krātuves uz biosfēru;
2. Iedobuma nestspēja ir pietiekoša, lai nepieļautu tā sabrukšanu darbības laikā;
3. Uzglabātajam materiālam ir vajadzīgā stabilitāte, kas ir saderīga ar pamatieža ģeomehāniskajām īpašībām.

1.2.3. Hidroģeoloģiskais novērtējums

Lai novērtētu gruntsūdeņu plūsmas veidu apkārtesošajos noslāņojumos, ir vajadzīga hidraulisko īpašību pilnīga izpēte, kuras pamatā ir informācija par iežu masas hidraulisko vadītspēju, plaisām un hidrauliskajiem gradientiem.

1.2.4. Ģeoķīmiskais novērtējums

Ir vajadzīga ieža un gruntsūdeņu sastāva pilnīga izpēte, lai novērtētu gruntsūdeņu sastāvu konkrētajā brīdī un tā iespējamās izmaiņas laika gaitā, plaisas piepildošo minerālu raksturu un apjomu, kā arī ir vajadzīgs kvantitatīvs pamatieža mineraloģiskais apraksts. Jānovērtē mainības ietekme uz ģeoķīmisko sistēmu.

1.2.5. Ietekmes uz biosfēru novērtējums

Ir vajadzīga tās biosfēras izpēte, kuru var ietekmēt pazemes krātuve. Jāveic bāzes līnijas pētījumi, lai noteiktu attiecīgo vielu vietējos dabiskos fona līmeņus.

1.2.6. Darbības fāzes novērtējums

Pazemes krātuves darbības fāzes analīzei jāparāda šādi fakti:

1. Iedobumu stabilitāte, kā noteikts 1.2.2. iedaļā;
2. Nepastāv nepieļaujams risks, ka var izveidoties izplatības ceļš starp atkritumiem un biosfēru;
3. Nepastāv nepieļaujams risks, kas var ietekmēt iekārtas darbību.

Pierādot darbības drošību, jāizveido iekārtas darbības sistemātiska analīze, kas pamatota uz konkrētiem datiem par atkritumu uzskaiti, iekārtas apsaimniekošanu un darbības shēmu. Jāparāda, ka atkritumi nereaģēs ar iežiem ķīmiskā vai fizikālā veidā, kas varētu pasliktināt iežu izturību un blīvumu un apdraudēt pašu krātuvi. Tādēļ papildus atkritumiem, kas ir aizliegti ar Poligonu direktīvas 5. panta 3. punktu, nav jāpieņem atkritumi, kuri krātuves apstākļos (temperatūra, mitrums) var paši aizdegties, gāzveida produkti, gaistoši atkritumi un atkritumi, kas savākti nepazīstamu maisījumu veidā.

Jāidentificē konkrēti starpgadījumi, kas pazemes krātuves darbības fāzē var radīt izplatīšanās ceļu starp atkritumiem un biosfēru. Potenciālo darbības risku dažādie veidi jāapkopo konkrētās kategorijās. Jānovērtē to iespējamās sekas. Jāparāda, ka nepastāv nepieņemams risks par to, ka apglabātie atkritumi varētu izkļūt no pazemes krātuves. Jānodrošina vajadzīgie pasākumi.

1.2.7. Ilgtermiņa novērtējums

Lai sasniegtu ilgtermiņīgas atkritumu apglabāšanas mērķus, riska novērtējumam jāiekļauj ilgāks laika posms. Jāapstiprina, ka pazemes krātuves ilgtermiņa pēcdarbības laikā neradīsies izplatīšanās ceļi no atkritumiem uz biosfēru.

Pazemes krātuves vietas šķēršļi (piem., atkritumu kvalitāte, tehnoloģiskās iekārtas, nostiprinošā konstrukcija, šahtu un urbumu noslēgšana), pamatieža stāvoklis, apkārtesošais noslāņojums un segiezis kvantitatīvi jānovērtē ilgtermiņā un pamatojoties uz konkrētās vietas datiem vai pietiekami piesardzīgiem pieņēmumiem. Jāņem vērā tādi ģeokīmiskie un ģeohidroloģiskie apstākļi, kā gruntsūdens plūsma (skat. 1.2.3. un 1.2.4. iedaļu), šķēršļu efektivitāte, dabiskā atšķaidīšana, kā arī uzglabāto atkritumu izskalošanās.

Pazemes krātuves ilgtermiņa drošība jāapliecina, veicot drošības novērtējumu, kurā ir iekļauts pazemes krātuves sākotnējā statusa apraksts konkrētā laika posmā (piem., slēgšanas laikā), ko papildina attīstības modelis ar svarīgākajām izmaiņām, kuras sagaidāmas ģeoloģiskajā laika posmā. Visbeidzot jānovērtē konkrēto vielu izplūšanas no pazemes krātuvēm sekas dažādos attīstības modeļos, kas attēlo biosfēras, ģeosfēras un pazemes krātuves iespējamās pārmaiņas ilgtermiņā.

Novērtējot atkritumu (slāņa) saguluma ilgtermiņa risku, nav jāņem vērā konteineru un iedobumu sienu apšuvums, jo tiem ir ierobežots kalpošanas laiks.

1.2.8. Virszemes atkritumu pieņemšanas vietu ietekmes novērtējums

Lai gan konkrētajā vietā pieņemtie atkritumi var būt paredzēti apglabāšanai pazemē, tomēr atkritumus izkrauj, pārbauda un, iespējams, uzglabā virs zemes, pirms tie sasniedz galamērķi. Atkritumu pieņemšanas vietas jāprojektē un jāapsaimnieko tā, lai novērstu kaitējumu cilvēku veselībai un tuvākajai apkārtnē. Šīm vietām jāatbilst tām pašām prasībām, kādām atbilst jebkura cita atkritumu pieņemšanas vieta.

1.2.9. Citu risku novērtējums

Darbinieku aizsardzības nolūkos atkritumi jāuzglabā tikai pazemes krātuvē, kas ir droši izolēta no derīgo izrakteņu ieguves vietām. Nevajadzētu pieņemt atkritumus, ja tie satur vai var radīt bīstamas vielas, kas var kaitēt cilvēku veselībai, piemēram, infekcijas slimības izraisošus patogēnos mikroorganismus.

2. PIEŅĒMŠANAS KRITĒRIJI PAZEMES KRĀTUVĒM: VISI VEIDI

2.1. Atkritumi, kurus nepieņem

Ņemot vērā 1.2.1. līdz 1.2.8. iedaļu, atkritumus, kuros pēc to uzglabāšanas var sākties nevēlamas fizikālas, ķīmiskas vai bioloģiskas pārmaiņas, nedrīkst apglabāt pazemes krātuvē. Tas attiecas uz šādiem atkritumiem:

- a) poligonu direktīvas 5. panta 3. punktā uzskaitītajiem atkritumiem;
- b) atkritumiem un to konteineriem, kas glabāšanas apstākļos var reaģēt ar ūdeni vai pamatiezi un radīt:
  - izmaiņas tilpumā,
  - pašuzliesmojošu, toksisku vai sprādzienbīstamu vielu vai gāzu rašanos, vai
  - jebkuras citas reakcijas, kas var apdraudēt šķēršļa ekspluatācijas drošību un/vai viengabalainību.

Atkritumi, kas var reaģēt viens ar otru, jānosaka un jāklasificē savietojamības grupās; dažādām savietojamības grupām ir jābūt fiziski nodalītām krātuvē;
- c) atkritumiem, kas ir bioloģiski noārdāmi;
- d) atkritumiem, kam ir kodīga smaka;
- e) atkritumiem, kas var radīt toksisku vai sprādzienbīstamu gāzes — gaisa maisījumu. Tas jo īpaši attiecas uz atkritumiem, kas:
  - sastāvdaļu parciālā spiediena rezultātā rada toksisku gāzu koncentrāciju,
  - atrodies konteinerā veido koncentrāciju, kura pārsniedz 10 % no zemākajai eksplozijas robežai atbilstošas koncentrācijas;
- f) atkritumiem ar nepietiekamu stabilitāti, lai atbilstu ģeomehāniskajiem nosacījumiem;
- g) atkritumiem, kas ir pašuzliesmojoši vai var paši aizdegties pazemes krātuves apstākļos, gāzveida produkti, gaistoši atkritumi un atkritumi, kas savākti nepazīstamu maisījumu veidā;
- h) atkritumiem, kas satur vai var radīt infekcijas slimības izraisošus patogēnos mikroorganismus (jau noteikts Poligonu direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunktā).

2.2. To atkritumu saraksti, kas ir piemēroti apglabāšanai pazemes krātuvēs

Inertie atkritumi, bīstamie un nebīstamie atkritumi, kuri nav minēti kā izņēmumi 2.1. un 2.2. iedaļā, var būt piemēroti apglabāšanai pazemes krātuvēs.

Dalībvalstis var izveidot pazemes krātuvēs pieņemamo atkritumu sarakstus saskaņā ar Poligonu direktīvas 4. pantā minētajām kategorijām.

2.3. Konkrētās vietas riska novērtējums

Atkritumu pieņemšana konkrētā vietā jāpakļauj konkrētās vietas riska novērtējumam.

Papildinājuma 1.2. iedaļā aprakstītajam konkrētās vietas novērtējumam par pazemes krātuvēs pieņemamajiem atkritumiem jāaplicina, ka izolācijas līmenis attiecībā uz biosfēru ir pieņemams. Ir jāizpilda kritēriji saskaņā ar pazemes krātuvju nosacījumiem.

2.4. Pieņemšanas nosacījumi

Atkritumus var uzglabāt tikai tajās pazemes krātuvēs, kas ir droši norobežotas no derīgo izrakteņu ieguves vietām.

Atkritumi, kas var reaģēt viens ar otru, jānosaka un jāklasificē savietojamības grupās; dažādām savietojamības grupām ir jābūt fiziski nodalītām pazemes krātuvē.

3. PAPILDU APSVĒRUMI: SĀLSRAKTUVES

3.1. Ģeoloģisko šķēršļu nozīme

Attiecībā uz sālsraktuvju drošības principiem atkritumiem apkārt esošajam iezim ir divas nozīmes:

- tas darbojas kā pamatiezis, kurš iekapsulē atkritumus,
- kopā ar pārklājošo un pamatā esošo necaurīdīga ieža slāni (piem., anhidrītu) tas darbojas kā ģeoloģiskais šķērslis, kas paredzēts, lai novērstu gruntsūdeņu iekļūšanu poligonā un, vajadzības gadījumā, lai efektīvi apturētu šķidrums vai gāzu izkļūvi no atkritumu uzglabāšanas teritorijas. Ja šajā ģeoloģiskajā šķērslī ir izveidotas šahtas un urbumi, tie darbības laikā ir jānoslēdz, lai nodrošinātos pret ūdens iekļūvi, un hermētiski jānoslēdz pēc tam, kad pazemes krātuve beidz savu darbību. Ja derīgo izrakteņu ieguve turpinās ilgāk nekā poligona darbība, tad atkritumu uzglabāšanas teritoriju pēc poligona darbības beigām noslēdz ar ūdensnecaurīdīgu aizsprostu, kas, ņemot vērā aprēķināto hidraulisko spēkā esošo spiedienu, kurš atbilst dziļumam, ir projektēts tā, lai ūdens, kas var iesūkties joprojām izmantotajās raktuvēs, nevarētu iekļūt poligona teritorijā,
- tiek uzskatīts, ka sāls nodrošina pilnīgu izolāciju sāls raktuvēs. Atkritumi nonāks saskarē ar biosfēru tikai negadījuma rezultātā vai tāda ģeoloģiska notikuma gadījumā, kā zemestrīce vai erozija (piemēram, saistībā ar jūras līmeņa celšanos). Maz ticams, ka pazemes krātuvē apglabātajos atkritumos varētu notikt izmaiņas, taču ir jāņem vērā šādu negadījumu attīstības modeļu sekas.

3.2. Ilgtermiņa novērtējums

Akmenssāls slāni izveidotās pazemes atkritumu izgāztuves ilgtermiņa drošība faktiski jāpierāda, veidojot akmenssāls slāni kā aizsargiezi. Akmenssāls slānis atbilst prasībām par gāzu un šķidrums necaurīdību, spēju iekapsulēt atkritumus savas konverģentās īpašības dēļ un spēju pilnībā tos norobežot pārveides procesa noslēgumā.

Tādējādi akmenssāls konverģentā īpašība nav pretrunā ar prasību par stabiliem iedobumiem darbības fāzē. Stabilitāte ir svarīga, lai garantētu ekspluatācijas drošību un lai saglabātu ģeoloģiskā šķēršļa viengabalainību neierobežotā laika posmā, tādējādi nodrošinot nepārtrauktu biosfēras aizsardzību. Atkritumiem jābūt pastāvīgi izolētiem no biosfēras. Segieža kontrolēta iegrimšana vai citi defekti ilgākā laika posmā ir pieņemami tikai tad, ja var apliecināt, ka notiks tikai nepārtrauktas pārmaiņas, tiks saglabāta ģeoloģiskā šķēršļa viengabalainība un neizveidosies izplatīšanās ceļi, pa kuriem ūdens var nonākt saskarē ar atkritumiem vai arī atkritumi vai to sastāvdaļas var migrēt uz biosfēru.

4. PAPILDU APSVĒRUMI: CIETIE IEŽI

Dziļā krātuve cietajos iežos šeit definēta kā pazemes krātuve vairāku simtu metru dziļumā, ja cietie ieži iekļauj dažādus magmatiskos iežus, piemēram, granītu vai gneisu; tie var iekļaut arī nogulumiežus, piemēram, kaļķakmeni un smilšakmeni.

4.1. Drošības principi

Dziļā krātuve cietajos iežos ir reāls veids, kā izvairīties no nākošo paaudžu apgrūtināšanas ar pienākumu rūpēties par atkritumiem, jo tā ir jāveido pasīva un bez vajadzības uzturēt to. Turklāt, šī krātuves konstrukcija nedrīkst traucēt atkritumu reģenerāciju vai spēju veikt korektīvus pasākumus nākotnē. Šī konstrukcija ir jāprojektē arī tā, lai nodrošinātu, ka pašreizējo paaudžu darbību negatīvā ietekme uz vidi vai to radītās saistības neietekmē nākamās paaudzes.

Galvenais pazemes atkritumu izgāztnes drošības principu punkts ir atkritumu izolācija no biosfēras, kā arī visu no atkritumiem izplūstošo piesārņojošo vielu dabiskā atšķaidīšana. Attiecībā uz konkrētiem bīstamo vielu un atkritumu veidiem ir jāaizsargā sabiedrība un vide no ilgstošas šo vielu un atkritumu iedarbības ilgākos laika posmos. "Ilgāks laika posms" attiecas uz vairākus tūkstošus gadu ilgu laika posmu. Šādu aizsardzības līmeni var sasniegt, izveidojot dziļās krātuves cietos iežos. Atkritumu dziļā krātuve cietos iežos var atrasties vai nu neizmantojamā raktuvē, kur derīgo izrakteņu ieguve ir izbeigta, vai jaunā krātuvē.

Cietajos iežos izveidotā atkritumu krātuvē pilnīga izolācijā nav iespējama. Šajā gadījumā pazemes krātuve jāprojektē tā, lai apkārtesošā noslaņojuma dabiskā atšķaidīšanās samazinātu piesārņojošo vielu ietekmi tāda mērā, ka tām nav neatgriezeniskas negatīvas ietekmes uz vidi. Tas nozīmē, ka apkārtējās vides spēja atšķaidīt un noārdīt piesārņošās vielas noteiks no šādas krātuves izplūstošo piesārņojošo vielu pieņemamību.

ES ūdens pamatdirektīvas (2000/60/EK) prasības var izpildīt tikai tad, ja pierāda objekta drošību ilgtermiņā (skat. 1.2.7. iedaļu). Dziļās krātuves sistēmas darbība jānovērtē kopumā, ņemot vērā dažādu sistēmas sastāvdaļu saskaņotu darbību. Cietajos iežos izveidotās dziļās krātuves atradīsies zem gruntsūdens līmeņa. Direktīvas 2000/60/EK 11. panta 3. punkta j) apakšpunktā ir vispārējs aizliegums attiecībā uz piesārņojošo vielu tiešu izplūdi gruntsūdeņos. Dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) daļu jāveic pasākumi, lai novērstu gruntsūdeņu visu struktūru statusa pasliktināšanos. Cietajos iežos izveidotās dziļās krātuves gadījumā šo prasību ievēro tādejādi, ka neviena bīstamo vielu izplūde no pazemes krātuves nenokļūst biosfērā, ieskaitot gruntsūdeņu sistēmas augšējo daļu, kurai piekļūst biosfēra, tādos apjomos vai koncentrācijā, kas var radīt kaitīgu ietekmi. Tādēļ jānovērtē ūdens plūsmas trajektorija uz biosfēru un iekšā biosfērā. Jānovērtē mainības ietekme uz ģeohidraulisko sistēmu.

Gāzu veidošanās cietajos iežos iebūvētajā dziļajā krātuvē var notikt atkritumu, iepakojuma un tehnoloģisko iekārtu ilgtermiņa bojāšanās rezultātā. Tādēļ šis fakts ir jāņem vērā, projektējot dziļo krātuvi cietajos iežos.

*B papildinājums***POLIGONU DIREKTĪVĀ PAREDZĒTO ATKRITUMU APGLABĀŠANAS IESPĒJU PĀRSKATS****Ievads**

Papildinājuma 1. attēlā ir iekļauts Poligonu direktīvā paredzēto atkritumu apglabāšanas iespēju pārskats kopā ar dažiem poligonu galveno kategoriju apakškategoriju piemēriem. Sākumpunkts (augšējā kreisajā stūrī) ir atkritumi, kuri ir jāapglabā. Saskaņā ar Poligonu direktīvas 6. panta a) punktu, daudziem atkritumiem pirms apglabāšanas ir vajadzīga apstrāde. Termina "apstrāde" vispārējā definīcija ir salīdzinoši plaša, un lielā mērā tā ir atstāta dalībvalstu kompetento iestāžu ziņā. Tiek pieņemts, ka atkritumi nepieder nevienai no Poligonu direktīvas 5. panta 3. punktā uzskaitītajām kategorijām.

Inerto atkritumu poligons

Vispirms varētu uzdot jautājumu par to, vai atkritumus var vai nevar klasificēt kā bīstamus. Ja atkritumi nav bīstami (saskaņā ar Bīstamo atkritumu Direktīvu (91/689/EK) un atkritumu pašreizējo sarakstu), tad nākošais jautājums ir par to, vai šie atkritumi ir inerti vai nav. Ja tie atbilst to atkritumu kritērijiem, kurus apglabā inerto atkritumu poligonā (A kategorija, skat. 1. attēlu un 1. tabulu), tad atkritumus var apglabāt inerto atkritumu poligonā.

Inertos atkritumus var apglabāt arī nebīstamo atkritumu poligonos ar noteikumu, ka tie atbilst attiecīgajiem kritērijiem (kuriem tiem parasti vajadzētu atbilst).

Nebīstamo atkritumu poligons, ieskaitot apakškategorijas

Ja atkritumi nav ne bīstami, ne inerti, tad tiem jābūt nebīstamiem un tos jānosūta uz nebīstamo atkritumu poligonu. Dalībvalstis var formulēt nebīstamo atkritumu poligonu apakškategorijas saskaņā ar savām atkritumu apsaimniekošanas stratēģijām tiktāl, ciktāl tas atbilst Poligonu direktīvas prasībām. Papildinājuma 1. attēlā ir parādītas trīs galvenās nebīstamo atkritumu poligonu apakškategorijas: poligons neorganiskajiem atkritumiem ar zemu organisko/bioloģiski noārdāmo saturu (B1), organisko atkritumu poligons (B2) un poligons jauktajiem nebīstamajiem atkritumiem ar būtisku organisko/bioloģiski noārdāmo materiālu un neorganisko materiālu saturu. B1 kategorijas poligonos var sadalīt poligonos, kuros apglabā atkritumus, kas neatbilst 2.2.2. iedaļā minētajiem kritērijiem attiecībā uz neorganiskajiem nebīstamajiem atkritumiem, kurus var apglabāt kopā ar stabiliem, nereaģējošiem bīstamajiem atkritumiem (B1a) un poligonos, kas paredzēti atkritumiem, kuri neatbilst minētajiem kritērijiem (B1b). B2 kategorijas poligonos var, piemēram, sadalīt bioreaktora poligonos un mazāk reaģējošu, bioloģiski apstrādātu atkritumu poligonos. Dažas dalībvalstis var vēlēties nebīstamo atkritumu poligonos tālāk sadalīt apakškategorijās, un katrā apakškategorijā var noteikt dūņu krātuves un cieta/monolīto atkritumu poligonos (skat. zemsvītras piezīmi zem 1. tabulas). Dalībvalstis var izveidot savus pieņemšanas kritērijus, lai nodrošinātu nebīstamo atkritumu piemērotu nosūtīšanu uz dažādu apakškategoriju nebīstamo atkritumu poligoniem. Ja nebīstamo atkritumu poligonu sadalīšana apakškategorijās nav vēlama, visus nebīstamos atkritumus (uz kuriem, protams, attiecas Poligonu direktīvas 3. un 5. panta noteikumi) var nosūtīt uz jaukto nebīstamo atkritumu poligonu (B3 kategorija).

Stabils, nereaģējošs bīstamo atkritumu novietošana nebīstamo atkritumu poligonā

Ja atkritumi ir bīstami (saskaņā ar Direktīvu 91/689/EK un atkritumu pašreizējo sarakstu), tad pēc apstrādes atkritumi varētu atbilst kritērijiem par stabili, nereaģējošu bīstamo atkritumu novietošanu nebīstamo atkritumu poligonu nodalījumos, kas paredzēti tādiem neorganiskajiem atkritumiem ar zemu organisko/bioloģiski noārdāmo vielu saturu, kuri atbilst 2.2.2. iedaļas kritērijiem (B1b kategorija). Atkritumi var būt granulēti (padarīti ķīmiski stabili) vai cieti/monolīti.

Bīstamo atkritumu poligoni

Ja bīstamie atkritumi neatbilst novietošanas kritērijiem B1b kategorijas poligonā vai nebīstamo atkritumu nodalījumā, tad nākamais jautājums varētu būt, vai tie atbilst bīstamo atkritumu poligona pieņemšanas kritērijiem vai ne (C kategorija). Ja šie atkritumi atbilst minētajiem kritērijiem, tos var novietot bīstamo atkritumu poligonā.

Ja atkritumi neatbilst bīstamo atkritumu poligona pieņemšanas kritērijiem, tad tos var pakļaut turpmākai apstrādei un atkal pārbaudīt, līdz tie atbilst minētajiem kritērijiem.

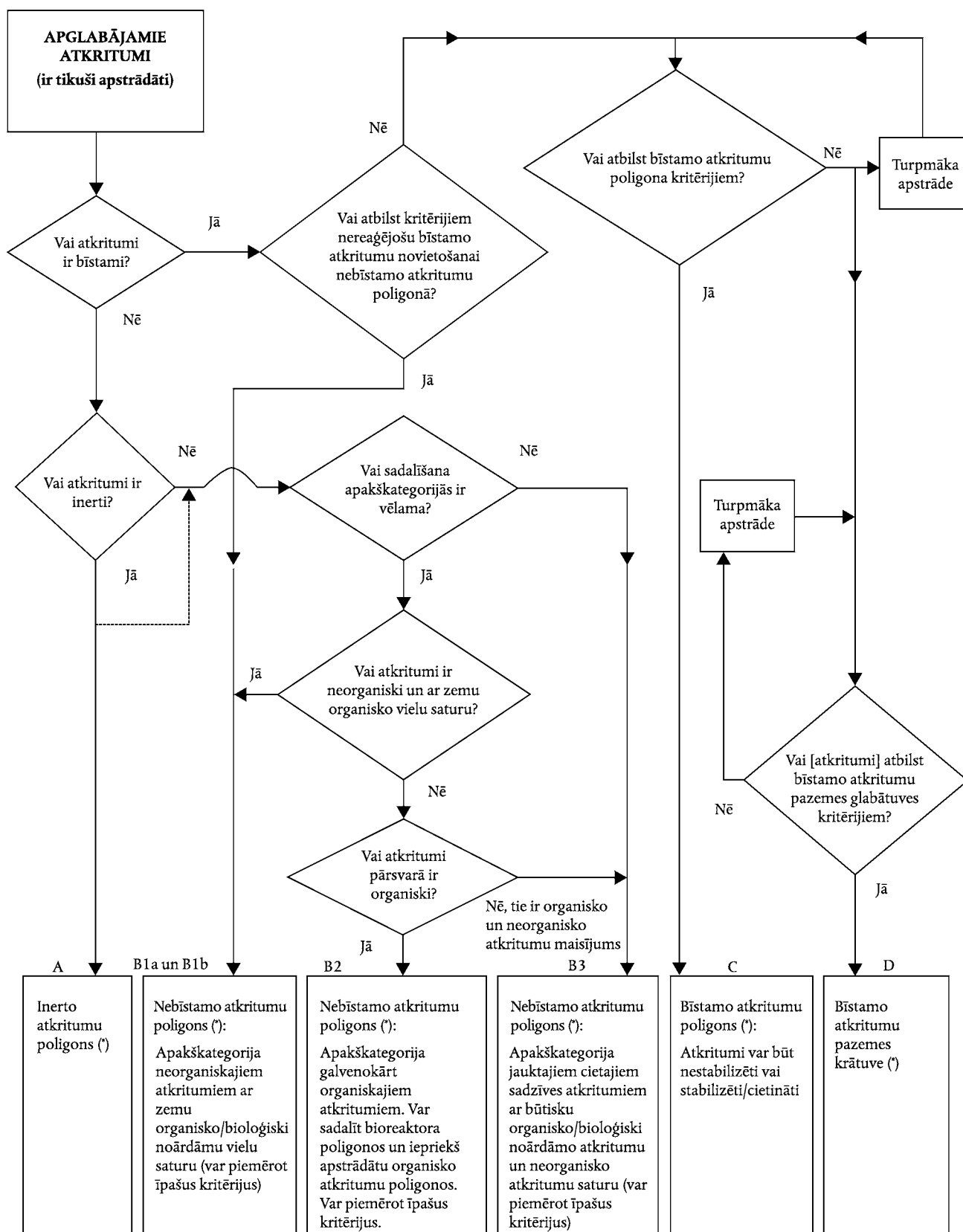
Pazemes krātuves

Var pārbaudīt arī atkritumu atbilstību pazemes krātuvju kritērijiem. Ja šie atkritumi atbilst minētajiem kritērijiem, tad tos var nosūtīt uz bīstamo atkritumu pazemes krātuvi (D_{HAZ} poligonu kategorija). Ja šie atkritumi neatbilst pazemes krātuves kritērijiem, tad tos var pakļaut turpmākai apstrādei un atkārtoti pārbaudīt.

Lai gan pazemes krātuves parasti ir paredzētas īpašiem bīstamajiem atkritumiem, šo apakškategoriju principā var izmantot arī inertajiem atkritumiem (D_{INERT} kategorija) un nebīstamajiem atkritumiem ($D_{NON-HAZ}$ kategorija).

1. attēls

Poligonu direktīvā paredzēto atkritumu apglabāšanas iespēju diagramma

(*) Parasti pazemes krātuvēs ir iespējams apglabāt arī inertos un nebīstamos atkritumus.

1. tabula

Poligonu kategoriju pārskats un apakškategoriju piemēri			
Poligonu kategorija	Galvenās apakškategorijas (pazemes atkritumu krātuves, dūņu krātuves, poligoni cietajiem, monolītajiem (*) atkritumiem, kas pieļaujami arī citās poligonu kategorijās)	ID	Pieņemšanas kritēriji
Inerto atkritumu poligons	Poligons, kurā pieņem inertos atkritumus.	A	Izskalošanas un organisko sastāvdaļu satura kritēriji ir noteikti ES līmenī (2.1.2. iedaļa). Kritērijus neorganisko sastāvdaļu saturam var noteikt dalībvalsts līmenī.
Nebīstamo atkritumu poligons	Poligons nebīstamajiem neorganiskajiem atkritumiem ar zemu organisko/bioloģiski noārdāmo vielu saturu, ja atkritumi neatbilst 2.2.2. iedaļā minētajiem kritērijiem attiecībā uz tiem nebīstamajiem neorganiskajiem atkritumiem, kurus var apglabāt kopā ar stabiliem, nereaģējošiem bīstamajiem atkritumiem	B1a	Izskalošanas un kopējā satura kritēriji nav noteikti ES līmenī
	Poligons nebīstamajiem neorganiskajiem atkritumiem ar zemu organisko/bioloģiski noārdāmo vielu saturu	B1b	Izskalošanas, organisko vielu (TOC) satura un citu īpašību kritēriji ir noteikti ES līmenī, un tie ir kopēji granulētajiem nebīstamajiem atkritumiem un stabiliem, nereaģējošiem bīstamajiem atkritumiem (2.2. iedaļa). Pēdējiem minētajiem atkritumiem dalībvalsts līmenī nosaka papildu stabilitātes kritērijus Dalībvalsts līmenī jānosaka kritēriji monolītajiem atkritumiem.
	Nebīstamo organisko atkritumu poligons	B2	Izskalošanas un kopējā satura kritēriji nav noteikti ES līmenī
	Poligons, kas paredzēts jauktajiem nebīstamajiem atkritumiem ar būtisku organisko/bioloģiski noārdāmo atkritumu un neorganisko atkritumu saturu	B3	Izskalošanas un kopējā satura kritēriji nav noteikti ES līmenī
Bīstamo atkritumu poligons	Bīstamo atkritumu virszemes poligons	C	Granulēto bīstamo atkritumu izskalošanas un konkrētu sastāvdaļu kopējā satura kritēriji ir noteikti ES līmenī (2.4. iedaļa). Kritēriji monolītajiem atkritumiem jānosaka dalībvalsts līmenī. Papildu kritērijus par piemaisījumu saturu var noteikt dalībvalsts līmenī.
	Pazemes atkritumu krātuve	D _{HAZ}	A pielikumā ir uzskaitītas īpašas ES līmeņa prasības

(*) Monolīto atkritumu apakškategorijas attiecas tikai uz B1, C, D_{HAZ}, un, iespējams, A kategorijas poligoniem.